

Kako je potrebno, da zna človek računati.

Bilo je v krčmi pri očetu županu. Sosedje so sedeli okoli dolge mize, imajoč pred soboj vsak po pol litra vina. Zdajci vstane Kovačev Lenart, jedini za mizo, ki je znal čitati na knjigo in je poznal tudi vse naše navadne in rimske številke, ter bahato reče: „sosedje! ako vam je moje lepo posestvo všeč, pogodimo se zanj, danes vam ga prodam prav po ceni, ker sem posebno židane volje.“

„Nu da slišimo, za koliko ga prodaš,“ reče Slapnik, sosed izpod Jarka, ki je s pipo med zobmi sedel ravno pod podobo sv. Martina,“ znabiti da se pogodimo in še danes izpijemo likov.“

Lenart se nasmehne, ter odgovori: „Tebi Slapnik, ki sva si užé od nekdaj najboljša prijatelja, prodam vse svoje posestvo danes za jeden krajcar.“

„Kaj? kaj?“ začno sosedje drug drugega povpraševati, „bodi Bog z nami in sveti križ božji, ali je Lenart ob pamet, kali?“

„Lenart se šali,“ izpregovori Marko, domačega kovača sin, ki se je pred osmimi dnevi oženil.

„Niti sem ob pamet, niti se šalim,“ reče zopet Lenart. „Ponavljam še jedenkrat ter pravim, da danes dam vse svoje gospodarstvo za jeden krajcar.“

Sosedje umolknejo in debelo gledajo Lenarta, ki se jim je vedno bolj čuden dozdeval.

A Lenart nadaljuje, govoreč: „da ne mislite, da sem ob pamet ali da se z vami morda šalim, hočem vam razložiti, kako da mislim. Jaz namreč dam vse svoje posestvo tistemu, kateri mi dá danes jeden krajcar, jutri dva, pojuteršnem štiri in tako naprej vsaki dan po dvojno od poprejšnega dneva, a to skozi tri tedne počemši od denšnjega dne, t. j. skozi 21 dni. Kadar mi poslednjikrat, t. j. jeden in dvajseti dan prinese dotično vsoto, potlej mu takoj izročim posestvo. A zdaj, sosedje, kdo pristane na to? Evo vam moje desnice, da ostanem mož beseda.“

Nekaj časa je bilo vse tiho, a potlej izpregovori zopet Slapnik izpod Jarka, ter reče: „danes tedaj dobiš 1 krajcar, jutri 2, pojuteršnem 4, potlej 8, potem 16, 32, 64 i. t. d.“

„Dà, dà, tako mislim,“ reče Lenart! Pogodbo prav dobro umeješ. Zdaj prosim, da ste vsi drugi za pričo. Slapnik izpod Jarka želi, da bi bil od denšnjega dne počemši lastnik mojega posestva!

To rekši, podá Lenart sosedu Slapniku desno roko.

„Da se kateri izmed naju ne izpremisi, zatoorej hočeva očetu županu izročiti vsak po 50 gl. v zastávo. Kdor ne ostane skozi tri tedne mož beseda, izgubi svojih zastavljenih 50 gl.“

Na te besede izvleče sosed Slapnik iz svoje listnice takoj petdesetak in ga položi na mizo. Tudi Lenart vzame 5 desetakov ter jih z neko posebno ponosnostjo vrže na mizo. — Krčmar vzame novce in jih spravi v svojo veliko rudečo listnico.

Sosedje se z glavo majóč razidó, a oče Slapnik domóv prišedši pripo-

veduje ves iz sebe, kako po ceni je kupil Lenartovo lepo posestvo, ki je najmanj vredno 8 tisoč goldinarjev.

Nu kaj se zgodi? Druzega dne, predno odnese Slapnik 2 krajcarja k sosedu Lenartu, začne računati, koliko ga bo vendar stalo Lenartovo posestvo po pretečenih 21 dni, ali o joj — kako se ustraši! Cela vsota čez 21 dni iznosi **20.971 gl. 51 kr.**

Kdor tega ne verjame, naj poskuša sam izračunati!

Kakor nôr prileti k Lenartu, ter mu izpové, da se je izpremisllil, ter da rajše izgubi ónih zastavljenih 50 gl. nego ostati mož beseda. — Sosed Lenart mu reče: „ali vidiš, dragi moj, kako se človek lahko prevari, ako ne zná hitro računati. — Žal mi je, da si izgubil svojih 50 gl., a da ne bodeš misllil, da mi je bilo na tvojem gubitku, izročiti hočem tvojih 50 gl. našemu gospodu učitelju, da jih koncem šolskega leta razdeli jednako med petero učencev, ki so najboljši računarji v naši domačej šoli.“ — Tako je tudi bilo. Sosed Slapnik je izgubil svojih 50 gl., a bil je odslej mnogo boljši računar!

T.

Ptiči in smôkva.

(Basen.)

Smôkva s prelepimi zelenimi in širocimi listi je bila s sladkim ovočjem tako obložena, da jo je gospodar moral podpreti, boječ se, da bi se jej veje ne polomile. V njenih senčnatih vejah so veseli, drobni ptički najrajše prebivali, skrivajoč se pred pekočim solncem in živéč se od njenega sočnatega ovočja (sadja). Ko pa necega dne ob hudej nevihti strela razkólje plemenito drevesce, zapusté tudi ptički svoje dozdanje prebivališče ter jim nij bilo več mar smokve, ki nij imela niti hladne sence niti sladkega ovočja.

Kadar te zadene nesreča, zapustilo te bode vse in le malokdo se bo še spominjal tvojega imena.

Se. P...ar.

Materi.

Kdo obleko mi kupuje?
Kdo za hrano mi skrbi?
Kdo pri meni vedno čuje?
Kdo za mené le živí?

Kdo po dnevi in po noči
Prosi ljubega Bogá,
Da me čuva vsega zléga,
In mi srečo, zdravje dá?

Ko sem bila še detetce
V postelji se jokajôč,
Kdo mi pel je pesni svete
Kdo me zibal dan in noč?

Vi ste bila, ljuba mati,
Váruh moj mladôstnih let,
Spoznováti ste učila
Zgodaj me hudobni svet.

Vse, kar ste me vi učila,
Spolnovala bom zvestó,
K Bogu bom za vas molila,
Slúšala vas bom lepó.

Ana Križman.